

RUSYA

İçindekiler

Genel Tanıtım	3
Coğrafi Konum ve Yapı	3
Siyasal Yapı.....	4
Ekonomik Yapı.....	5
Eğitim Tarihi	6
IX-XVII. Yüzyıl Arası Eğitim.....	6
Aydınlanma Çağı'nda Eğitim (XVIII-XIX yy.)	7
Eğitim Felsefesi ve Amaçları	7
Eğitim Finansmanı.....	8
Günümüz Eğitim Sistemi.....	8
Okulöncesi Eğitim	9
İlköğretim (Osnovya şkola—6/7-10/11 yaş grubu)	10
Ortaokul (Osnovnaya srednayaya şkola-11/12 ve 16/17).....	10
Ortaöğretim (Polnaya crednayaya şkola—16/17-18/19 yaş grubu).....	11
Mesleki Eğitim.....	11
Yükseköğretim.....	12
Öğretmen Yetiştirme	12
Örnek Alınabilecek Bazı Uygulamalar.....	13
Eğitim sorunları	13
Rusya ve Türk Eğitim Sistemi Karşılaştırılması	14
KAYNAKÇA	15

Genel Tanıtım

Rusya Federasyonu arazi bakımından dünyanın en büyük ülkesidir. Ülke toprakları Baltık Denizi'nden Bering Boğazı'na kadar uzanmaktadır. Ülkeye dair temel göstergeler Tablo 1'de yer almaktadır.

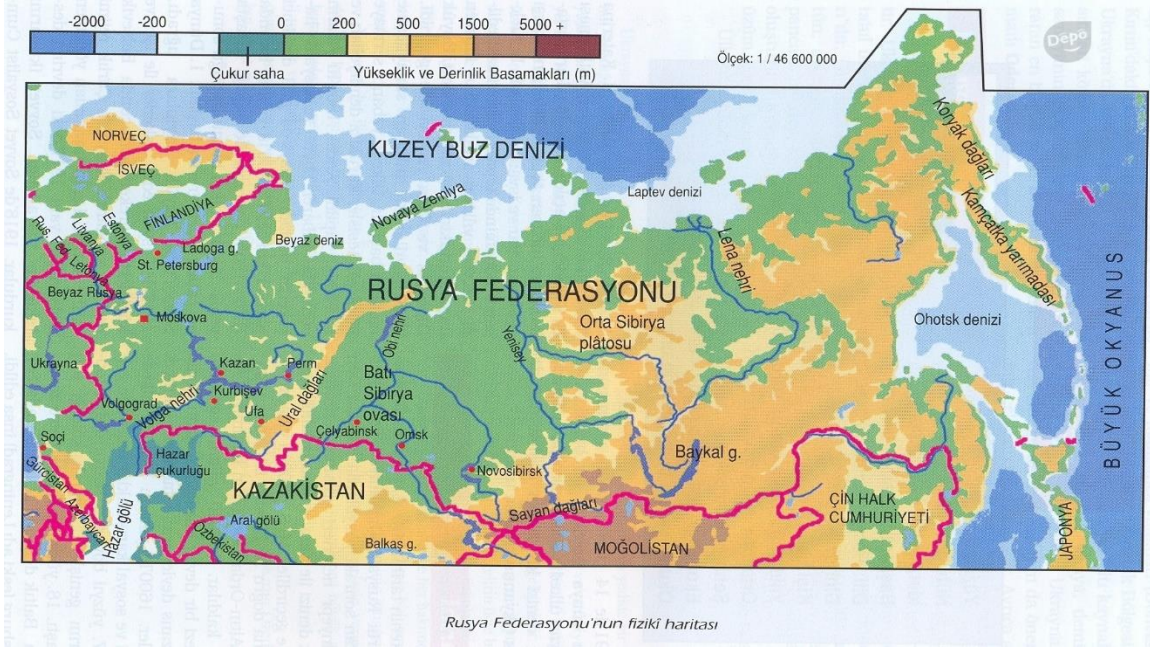
Tablo 1: Temel Göstergeler

Başkent	Moskova
Nüfusu	145.987.803 (2020)
Yüz ölçümü	17.125.200 km ²
Resmi dili	Rusça
Din	Hristiyanlık (Ortodoks)
Para birimi	Ruble
Yönetim şekli	Federasyon (Yarı başkanlık tipi)
Alfabe	Kiril alfabesi
Okuma yazma oranı	%99
İşsizlik oranı	6,3
Etnik Yapı	Rus (%80,9), Tatar (%3,7), Ukrayna (%1,4), Başkurt (%1,1), Çuvaş (%1), Çeçen (%1), diğer (%10,2)

Coğrafi Konum ve Yapı

Sınırları içinde yüz civarında milliyete mensup topluluklar bulunan bir devlet. Kuzeyinde Kuzey Kutup Denizi; doğusunda Pasifik (Büyük) Okyanus; batısında Estonya, Litvanya, Beyaz Rusya, Letonya, Ukrayna, Moldavya, Baltık Denizi; güneyinde Kazakistan, Moğolistan, Çin, Gürcistan, Azerbeycan, Hazar Denizi, Kuzey Kore, Karadeniz yer alır. Toprak bakımından dünya ülkeleri arasında birinci, nüfus bakımından ise beşinci sıradadır (coğrafya.gen.tr). Ülkede kışın Karadeniz'e yakın bölgelerde ılıman bir hava hakimdir. Sibirya bölgesinde don ve buz görülür. İklim koşulları doğal kaynakların çıkarılması bakımından elverişli değildir. Doğal kaynaklar arasında en göze çarpanları petrol, doğalgaz, kömür ve bazı minerallerdir. Ülkenin doğu ve güneyine doğru gidildikçe yükselti artar. En kuzey alanlar tunduralarla kaplıdır. Batı ve Güneybatı bölgelerde ovalardan başka, ayrıca bataklıklar vardır. İklimi kışları

aşırı soğuk, yazları sıcak ve kurak geçen karasal iklimdir. Topraklarıyla denizleri kuşatan en geniş “kıta ülkesi” dir. Aşağıdaki görselde dünyadaki konumu sunulmuştur.

Görsel 1: Rusya'nın konumu

Siyasal Yapı

Rusya, başkanlık sistemiyle idare edilen, kendi anayasaları ile yasama ve yürütme organlarına sahip 21 cumhuriyet, 9 eyalet (Kray), 46 bölge (Oblast), 2 federal statüye sahip şehir (Moskova ve St. Petersburg). 5 özerk bölgeden (Avtonomnaya Oblast/Avtonomniy Okrug) oluşan, 83 idari birimli bir federasyondur.

Görsel 2: Siyasi görünüm

Anayasa uyarınca yürütme erkinin başı konumundaki Devlet Başkanı, altı yılda bir halk tarafından seçilmektedir. Rusya Federasyonu'nda son Devlet Başkanlığı seçimleri 18 Mart 2018 tarihinde gerçekleştirilmiş ve Vladimir Putin %76'lık oy oranıyla Devlet Başkanlığına seçilmiştir. Başbakan, anayasa gereğince Devlet Başkanı tarafından atanmakta ve yine Devlet Başkanının onayını alarak hükümeti oluşturmaktadır. Hükümetin göreve başlaması için Başbakanın Duma'dan güvenoyu alması gerekmektedir. Başbakanlık görevine 16 Ocak 2020 tarihinde Mihail Mişustin getirilmiş, Başbakan Mişustin'in kurmuş olduğu yeni Hükümet ise 21 Ocak'ta onaylanmıştır. Hükümet'te 1 başbakan birinci yardımcısı, 8 başbakan yardımcısı ve 21 bakan bulunmaktadır. Federal Parlamento'nun iki kanadı bulunmaktadır: Bunlardan Federasyon Konseyi, her bir federe birim tarafından atanan ikişer temsilciden oluşmaktadır. Başkanı Valentina Matviyenko'dur. Parlamento'nun alt kanadı Devlet Duması'nın ise doğrudan halk tarafından seçilen 450 üyesi bulunmaktadır. Başkanı Vyaçeslav Volodin'dir (T.C. Dışişleri Bakanlığı, 2020a).

Ekonomik Yapı

Topraklarının sadece %10'una yakın bir bölümü tarıma müsait durumdadır. Mevcut ekili alanlar, çayırliklar, otlaklar ve meyve-sebze bahçeleri ülkenin ancak %27'sini örtebilmektedir. Ülkenin esas verimli bölgesi ortada olup, "Verimli Üçgen" şeklinde nitelenebilecek bir sahadır. Sanayisi gelişmiş ülkeler arasında yer alır. Ülkede sanayinin gelişmesini büyük ölçüde maden kaynakları sağlamıştır. Başlıca endüstri alanları çelik, makina, makina aletleri, çimento, kâğıt, kimyevi maddeler ve otomobildir. Leningrad ülkenin endüstri merkezidir. Ormancılık ekonomide önemli yer tutar. Dünya kereste üretiminin, takriben %20'sine yakın bir bölümü Rusya Federasyonu'na aittir. Kereste rezervlerinin %80'ninden fazlası Sibiryaya bölgesinden elde edilir. Demiryolu ulaşımı, karayoluna nazaran daha yaygındır. Rus Hava Yolları (Aeroflot) dünyanın en büyük ulaştırma şebekesine sahiptir. Deniz yolu ulaşımı ise oldukça iyidir (coğrafya.gen.tr).

Başlıca ticaret ortakları: Çin, Almanya, Hollanda, ABD, Belarus, İtalya

Başlıca ihracat kalemleri: Petrol, doğalgaz, yakıt; metaller, kimyasal ürünler

Başlıca ithalat kalemleri: İlaç, telefon ve telgraf için elektrikli cihazlar, makine ve ekipman, kimyasal ürünler otomobil, gıda ve tarım ürünleri

İhraç edilen başlıca ürünler: Yaş meyve ve sebze, kara ulaşım araçları ve bunların aksam parçaları, tekstil ve hazır giyim ürünleri, elektrikli makine ve cihazlar, değişik sanayi kollarında kullanılan makine ve cihazlar, metallere nihai ürünler ve ayakkabı

İthal edilen başlıca ürünler: Mineral yakıtlar-yağlar; taşkömürü, ayçiçek, aspir ve pamuk tohumu yağları; demir ve çelik, alüminyum. (T. C. Dışişleri Bakanlığı, 2020b)

Eğitim Tarihi

IX-XVII. Yüzyıl Arası Eğitim

Rus topraklarında Hristiyanlığın benimsenmesi ile birlikte manastırlarda sadece dini işler değil aynı zamanda ülkenin nüfus, kültür ve eğitimi ile ilgili işler de yürütülmüştür. Bu dönemlerde eski Ruslar arasında yazı kültürü manastırlarda hızla yayılmıştır. Hristiyanlığın kabulüyle birlikte o dönemlerde eski Rusların eğitim mektepleri de ortaya çıkmıştır. Kiev Knyazlığı döneminde okulların ilki Knyaz Vladimir Svyatoslaviç tarafından açılmıştır. İlk mektepler manastır okullarıdır, en iyi ve varlıklı ailelerin çocukları bu okullarda okumuşlardır. İlk başta manastırlarda kişisel eğitim daha yaygındır. O dönemlerde eğitim, sadece dini bilgilerle sınırlı kalmayıp müzik, felsefe, gramer, retorik, beşerî bilimler, fen bilimleri, Bizans tarihi ve antik dönem tarihi öğretilmiş; bunun yanı sıra terzilik ve benzeri her çeşit meslek edinmeyi de kapsamıştır. Knyaz Vladimir döneminde eğitim çok büyük öneme sahiptir. Kaynakların içeriğindeki konular: “Kitaplar bizi eğitir ve öğretir”, “Kitaplar evreni doyuran nehir gibiler”, “Eğer kitaplardan bilgelik ararsan, o zaman ruhunu doyuran büyük yararları bulursun” vb. şeklindedir. Bu dönemde, Moğol-Tatar istilasının Rus kültürüne büyük kayıplar getirdiği görülmektedir. Bu savaş esnasında çok sayıda insan ölmüş, şehirler harap olmuş, birçok eğitim merkezi ve kitaplar yakılmıştır. Yaşanan bütün bu olaylar eski Rusların eğitim seviyesinin düşmesine neden olmuştur. Ancak, yaşanan bunca trajik olaylara rağmen korunabilen kaynaklar sayesinde yazılı kültür XIV-XV. yüzyıllarda tekrar canlanmıştır. Bunun kanıtı olarak o dönemlere ait olan arkeolojik kazılarda bulunan eserlerde ve duvarlarda dualar, şarkı sözleri, görevle ilgili, kırtasiye ile ilgili yazılar ve hatıralar korunmuştur. Ayrıca XVI yüzyılda ekonomi gelişmektedir ve eğitimin iyileştirilmesi emri söz konusudur. XVI yüzyılın ikinci yarısında ise gramer ve aritmetik kitapları yaygınlaşmaya başlamıştır. 1450-1600 dönemi, Rusya için dini ve entelektüel dönüşüm dönemlerinden birisi olmuştur. XVII yüzyılda Moskova’ya Ukrayna ve Beyaz Rusya’dan göç eden birçok kişi Rusya’daki yayınevlerinde tercümanlık yapmaya başlamış ve evlerde özel dersler vermişlerdir. Bunun yanı sıra, Kiev’den gelen 30’u aşkın rahip Yunan, Latin ve Slav dillerinde din, felsefe, retorik ve diğer alanlarda eğitim vermişlerdir. Dolayısıyla Slav dilinin yanı sıra Yunanca, Latince ve Almanca dillerinde de eğitim veren okullar vardır. Sonuç itibariyle, eski Rusya’da manastırların rolü büyük olmuş ve eğitime büyük katkılarda bulunmuştur. Dolayısıyla Rusya’da yazılı eğitimin temeli bu dönemlerde atılmış, sistematik eğitim ise daha sonraki yüzyıllarda gelişmeye başlamıştır (Çelik, 2017).

Aydınlanma Çağı'nda Eğitim (XVIII-XIX yy.)

XVIII yüzyıl, Rusların eğitim tarihinde büyük öneme sahiptir. Çünkü esas bu yüzyılda devlet sistemi çerçevesinde Rusların modern (laik) okullarının temeli gelişmeye başlamış ve eğitim alanında olduğu gibi diğer alanlarda da birçok reformlar olmuştur. Petro'dan önce devlet dairelerinde çalışanların bile büyük çoğunluğunun okuma yazma bilmediği, sonrasında 1710'da yazı devrimini gerçekleştirdiği ve 1714'deki kararnameyle de ordu ve devlet hizmetine gireceklerde beş yıllık eğitim zorunluluğu getirilmiştir. Bu dönemde ilk açılan devlet okulu 1701 yılında Moskova'da açılan matematik ve navigasyon bilimleri okuludur. Okulun müdürü İngiltere'deki Aberdin Üniversitesi'nden davet edilen Profesör Henri Farwarson'dır. Bu okulun eğitim programında aritmetik, geometri, trigonometri, navigasyon, astronomi, matematiksel coğrafî, denizcilik, mühendis ve topçuluk dersleri yer almaktadır. XVIII. yüzyıla gelindiğinde Çar I. Petro tarafından başlatılan ülke, geleneksel Rus devlet ve din yapısını önemli ölçüde değiştirerek seküler kimliğe kavuşturan, reformlar yapılmıştır. Daha sonra Rusya'da eğitim alanında en önemli gelişmelerden biri Çar Elezavet'in emriyle 1755 yılı Moskova Devlet Üniversitesi'nin açılmasıdır. Bu durum gençler için çok büyük bir gelişme olmuştur. Üniversitenin ilk profesörleri büyük ölçüde Alman'dır. II. Katerina, hükümdarlığının başında, eğitimin yaygınlaştırılmasına fazlasıyla yoğunlaşmış, bu "Bilginin Işığı, İnsanlar arasında yayılabilecektir" fikriyle de ortaya konmuştur. Sonuç itibariyle, XVIII. yüzyılda Rusya'da yaşanan eğitim alanındaki gelişmeler sistematik hale getirilip eğitim alanında temel ilkeler çerçevesinde uygulanmaya başlanmış, bir anlamda bu yüzyılda aydınlanma felsefesinin düşünsel temelleri hazırlanmıştır. Bu yüzyılda akıl, deney ve gözlem aracılığıyla ülkede bilim alanında yeni yöntemlerin ilkeleri ortaya çıkmıştır. Başka bir deyişle, Rusya aydınlanma çağının temel ilkesi olan akıl aracılığıyla eğitim alanında yaşadığı zor tecrübelerle rağmen epeyce gelişme kaydetmiştir (Çelik, 2017).

Eğitim Felsefesi ve Amaçları

Sovyetlerin dağılmasından sonra, 1992 yılında kabul edilen Eğitim Kanunu'na göre eğitim amaçları aşağıdaki gibidir (Türkoğlu, 1998):

- Bireylerin zihinsel, ahlaki, duygusal ve fiziksel yönden geliştirilmeleri için en uygun ortamı sağlamak,
- Bireylere bilimsel dünyaya bakış açısı kazandırmak,
- Çeşitli bağımsız çalışma yöntemlerini kazandırmanın yanı sıra doğa, toplum, insanlar ve yaptıkları işler konularında bilgi edindirmek,
- Etnik kültürleri ve bölgesel kültürel gelenekleri kurmak ve geliştirmek,

- Eğitim sistemini, bireysel özellikleri ve bireylerin kendilerini gerçekleştirebilecekleri şekilde yapılandırmak,
- Eğitimde evrensel düzeyde başarıyı yakalamak.

Eğitim Finansmanı

Rusya'da kanunlar özel yükseköğretim kurumlarının açılmasına izin vermiş, yükseköğretim kurumlarına devlet dışındaki kaynaklardan gelir araştırmak ve ticari amaçlı etkinliklerde bulunma fırsatı tanınmıştır. 2000 yılından itibaren eğitime ayrılan pay artsa da bu, eğitim kurumlarının temel ihtiyaçlarını tam olarak karşılayamamıştır.

Devlet, eğitim harcamalarını genel olarak vatandaşların anayasal haklarını gerçekleştirmek amacıyla ücretsiz genel, orta ve temel meslek eğitimi ve yükseköğretime yönlendirmiştir. 2001 yılında federal bütçeden eğitime ayrılan harcamalar yükselmiştir. Federal bütçenin 2001 yılında eğitime ayırdığı toplam para 1998 yılına göre 3,5 kat, 2000 yılına göre 1,52 kat daha artarak 48.8 milyar rubleye ulaşmıştır (Memmedova Telci, 2020).

Günümüz Eğitim Sistemi

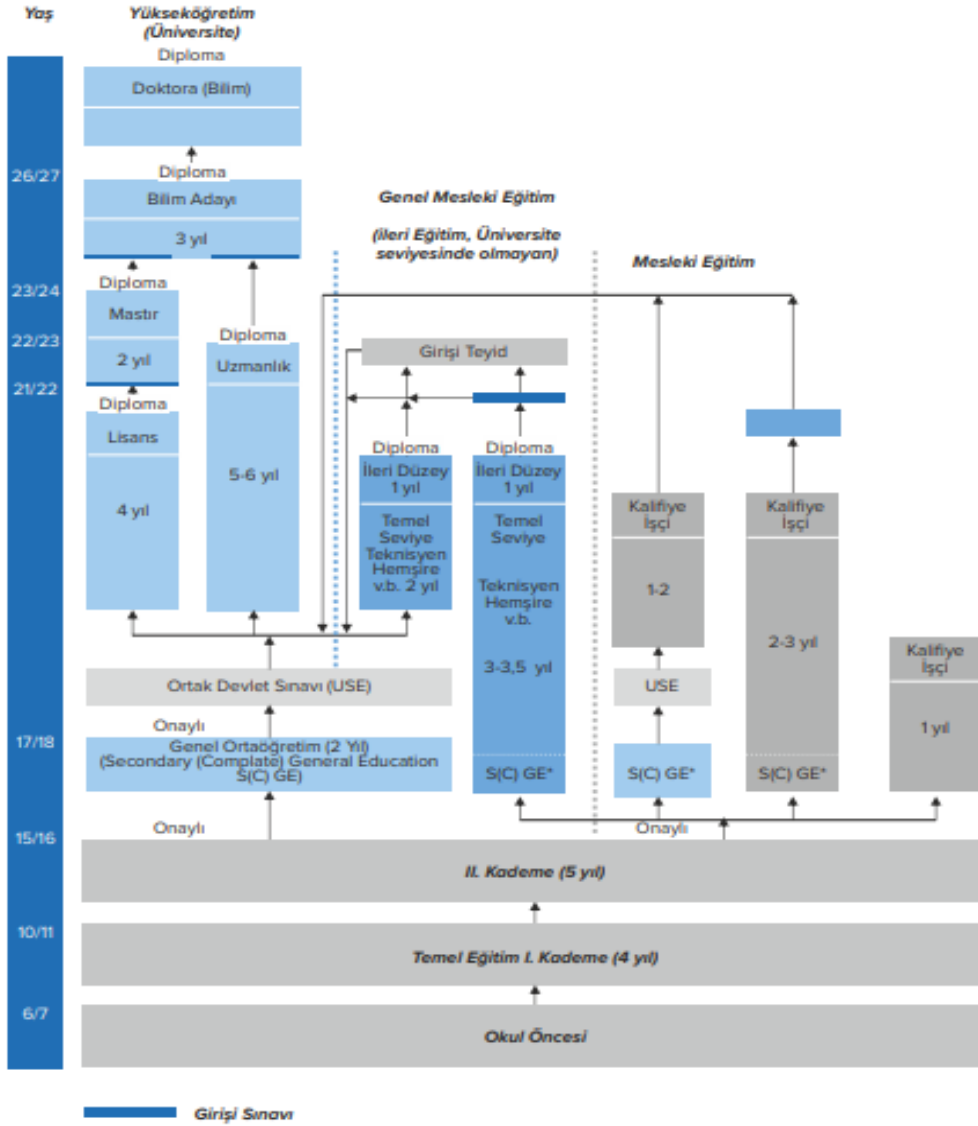
1. Okul öncesi eğitim (kreş ve anaokulu).

2. Genel eğitim (okul):

- İlköğretim (1-4. sınıf) (4 yıl);
- Temel genel eğitim (5-9 sınıf) (5 yıl);
- Ortaöğretim (10-11 sınıf) (2 veya 3 yıl sürebilir).

3. Mesleki eğitim:

- Primer (PTU, profesyonel lyceum);
- Ortaokul (kolej, kolej);
- Yüksek:
 - Lisans derecesi (çoğunlukla 4 yıl);
 - Uzmanlık (en az 5 yıl);
 - Yüksek Lisans (2 yıl).
- Lisansüstü:
 - Lisansüstü çalışmalar; Doktora

Görsel 3: Rus Eğitim Sistemi

Okul Öncesi Eğitim

Okul öncesi eğitim zorunlu değildir ve devlet tarafından garanti altına alınmamıştır. Ancak öğrencilerin yaklaşık %80'i bu eğitimi almaktadır. İlk dört yıllık kısım olan anaokulu (naçalya şkola) 3 ya da 4 yıllık eğitimi kapsamaktadır. Sistem 3-7 yaş arası çocuklara hizmet vermektedir. Yuvalar ise 1 ile 3 yaş arasındakilere hizmet sunmaktadır. Gruplarda ortalama öğrenci sayısı 19'dur (MEGEP, 2007).

Rusya'da okul öncesi eğitim, kreşler ve anaokulları aracılığıyla sağlanmaktadır. Bu kurumlarda çocuk bakımı önemli rol oynamaktadır. Haftada 5 gün 12 saat çalışan bu okullar, çalışan ebeveynlere büyük kolaylık sağlamaktadır. Kreşlerin amacı eğitim öğretimden daha çok

çocuklara günlük bakım vermektir. Anaokullarının amacı ise çocukları fiziksel olarak geliştirmek ve okul yaşamına hazırlamaktır (Demirel, 2000).

İlköğretim (Osnovya şkola—6/7-10/11 yaş grubu)

Rusya'da temel eğitim 9 yıl ve ücretsizdir. Çocuk ilkokula 6-7 yaşında başlamakta ve eğer 3 yıl okuyacaksa bir yıllık eksikliğini ya aile kendisi ya da anaokulu tamamlamaktadır. Anaokulu olmayan küçük yerleşim birimlerinde ilköğretim 4 yıldır (Bucak, 2000). Devlet anaokulu açmadığı için eğitimdeki bu eksikliğini, ailenin tercihine bırakmayarak, dört yıl olarak düzenleyerek gidermektedir. İlköğretim düzeyinde (ilk 4 yıl) Rusça ve Rus edebiyatı, matematik, doğa bilimleri ve sosyal bilimler gibi dersler okutulmaktadır. İlkokuldan sonra 5 yıl ortaokula gitmek zorunludur. İlkokulun birinci sınıfın birinci döneminde not sistemi yoktur. Ancak başarı durumları 'afetin, iyi, güzel' gibi ifadelerle belirtilmektedir. İkinci dönemden itibaren beşlik sisteme göre notlandırılmaktadırlar. (MEGEP, 2007).

Ortaokul (Osnovnaya srednayaya şkola-11/12 ve 16/17)

Öğretimin bu aşamasında her ders farklı bir branş öğretmeni tarafından verilir. Ortaokul (Osnovnaya srednayaya şkola) 11-12 ve 16-17 yaş grubunu kapsamaktadır. Öğrenciler, temel genel eğitimi tamamladıklarında (9 yıllık program) final sınavlarına girerler. Sınavı geçerse Temel Genel Eğitim Sertifikası almaya hak kazanırlar. Devlet final sınavlarındaki sonuçlara göre öğrenciler, eğitimlerine devam etmeye teşvik edilir ya da edilmezler. Sertifika, öğrencinin ya ortaöğrenim ya da üniversite seviyesinde olmayan bir yüksek öğretim programında mesleki eğitim görmeye uygun olup olmadığını gösterir. Üniversiteye hazırlık için daha akademik bir okulda kalan öğrenciler, 16 veya 17 yaşına kadar iki yıl veya üç yıl daha eğitim alırlar. Ortaöğretim düzeyinde Rus Dili, Rus Edebiyatı, Yabancı Dil, Matematik, Fizik, Kimya, Biyoloji, Rus Tarihi, Genel Tarih, Coğrafya, İş Eğitimi, Müzik, Dünya Sanat Kültürü, Bilgisayar, Beden Eğitimi gibi dersler verilmektedir (Erdoğan, 2000).

Eğitim-öğretim takvimi 1 Eylül- 1 Haziran tarihleri arasında olup dört dönemdir. Rus eğitim yasasının 6. maddesi ile, öğrencilere zorunlu olan 9 yıllık eğitim sırasında anadilde eğitim görme hakkı tanınmıştır. Ancak 2006 yılından itibaren zorunlu eğitim 11 yıla uzatılmıştır (4+5+2). Hangi dillerde eğitim verilebileceği ilgili eğitim kuruluşunun yönetmeliğine göre olmaktadır. İlkokul dışındaki tüm devlet eğitim kuruluşlarında Rusça eğitimi standarttır. Çeşitli cumhuriyetlerdeki anadilini öğrenme şekli, ilgili cumhuriyet yasaları ile belirlenmektedir. Bağımsız olmayan diğer halkların kendi anadillerini öğrenmeleri için yardım olanağı sağlanmaktadır. Aynı yasanın 9. maddesine göre; eğitim programı, herhangi bir eğitimin özelliklerini belirlemektedir.

Ortaöğretim (Polnaya crednayaya şkola—16/17-18/19 yaş grubu)

Temel orta öğretimin (2.kademe) devamı niteliğindeki tamamlama ortaöğretimi iki yıl olarak düzenlenmiştir. Ancak bu okulun 2005 yılından itibaren 12 yıla çıkarılarak zorunlu olması planlanmıştır. 11 yıllık okul programını tamamlayıp Devlet Final Sınavları'nda başarılı olan öğrencilere Genel Ortaöğrenim Sertifikası verilmektedir. Genel Ortaöğrenim Sertifikası, öğrencinin ne tür bir profesyonel eğitime devam edebileceğini göstermektedir. Mesleki eğitime ya da yükseköğrenim kurumlarına devam hakkı sağlamaktadır.

DERSLER	Sınıflar					Toplam Ders Saati	% Dağılımı
	5	6	7	8	9		
Rus Dili	6	6	4	3	2	21	12,65
Rus Edebiyatı	2	2	2	2	3	11	6,63
Yabancı Dil	3	3	3	3	3	15	9,04
Matematik	5	5	5	5	5	25	15,06
Bilgisayar	-	-	-	1	2	3	1,81
Tarih	2	2	2	2	2	10	6,02
Sosyal Bilimler (Ekonomi ve Kanun)	-	1	1	1	1	4	2,41
Coğrafya	-	1	2	2	2	7	4,22
Doğa Bilimleri	2	-	-	-	-	2	1,20
Fizik	-	-	2	2	2	6	3,61
Kimya	-	-	-	2	2	4	2,41
Biyoloji	-	1	2	2	2	7	4,22
Görsel sanatlar ve Müzik	2	2	2	1	1	8	4,82
Teknoloji	2	2	2	1	-	7	4,22
Vatandaşlık	-	-	-	1	-	1	0,60
Beden Eğitimi	2	2	2	2	2	10	6,02
Ara Toplam	26	27	29	30	29	141	84,94
Okul veya Bölgelerce seçilen zorunlu dersler (haftada 6 gün okul açık)	5	5	5	5	5	25	15,06
Toplam Zorunlu dersler (haftada 6 gün okul açık)	31	32	34	35	34	166	100,00
Okul veya Bölgelerce seçilen zorunlu dersler (haftada 5 gün okul açık)	2	2	2	2	2	10	
Toplam Zorunlu dersler (haftada 5 gün okul açık)	28	29	31	32	31	151	

Görsel 4: Ortaokul ders çizelgesi (Kaynak: MEB)

Mesleki Eğitim

Mesleki eğitim programlarının amacı genel eğitim seviyesini yükseltip bireye herhangi bir meslek kazandırmaktır. Bu kapsamda temel mesleki eğitim, orta mesleki eğitim, yüksek mesleki eğitim ve yüksek sonrası mesleki eğitim kademeleri bulunmaktadır (Bucak, 2000). Mesleki eğitimin süresi ilköğretim okullarından mezun olan öğrenciler için 3 veya 4 yıl, ortaöğretim kurumlarından mezun olanlar içinse 2 yıldır. Mesleki eğitim genellikle nitelikli iş gücü temeline dayanan yetenekli elemanlar yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Bazı mesleklerle birlikte mesleki eğitim genel orta öğrenime dayanabilmektedir. Toplam 4.166 öğretim

kurumunda 1.700.000 öğrenci mesleki eğitim programlarına kayıtlıdır. Mesleki eğitim programlarına katılmak için herhangi bir giriş sınavı gerekli değildir (Demirel, 2000).

Yükseköğretim

Rusya'da yükseköğretim üniversiteler, akademiler ve enstitüler aracılığıyla sağlanmaktadır. Yükseköğretim Kurumları Eğitim Bakanlığı'nın kontrolü altındadır. Yükseköğretim kurumlarının amacı, temel ve uygulamalı araştırmalar yapmak, bilim ve kültürde gelişmeyi sağlamaktır (uluslararasıegitim.com).

- **Üniversiteler:** Fen ve sosyal bilimler alanında çalışacak kişiler yetiştirmektedir. Öğretim, araştırma ve üretim olmak üzere 3 işlevi bulunmaktadır. Eğitim süresi tıp eğitimi hariç 5 yıldır. Tıp eğitimi ise 7 yıl sürmektedir (Demirel, 2000).
- **Akademiler:** Fen bilimleri, teknoloji ve kültür alanlarında yüksek öğrenim olanağı sağlayan kurumlardır.
- **Enstitüler:** Çeşitli profesyonel eğitim programları sunan kurumlardır. Tek bir alanda uzmanlaşma sağlarlar.

Yükseköğretim kurumlarının tümüne öğrenciler sınavla alınmaktadır. Başvurulan fakültenin yaptığı yazılı ve sözlü sınavı geçen adaylar üniversiteye girmeye hak kazanmaktadır. Devlet yükseköğretim kurumlarına devam eden öğrencilerin hepsine başarılarına göre burs verilmektedir (Demirel, 2000).

Rusya'da lisans eğitimi 4 yıl, yüksek lisans eğitimi ise 2 yıl sürmektedir. Yabancı öğrencilerin eğitime başlayabilmeleri için dil yeterliliklerini belgelemeleri gerekmektedir (İngilizce veya Rusça). Dil eğitimine ihtiyacı olan öğrencilere ilk yıl hazırlık eğitimi verilmektedir.

Öğretmen Yetiştirme

Rusya'da öğretmen yetiştirme üç tür okulda gerçekleşmektedir: pedagoji okulları, pedagoji enstitüleri ve üniversiteler (Erdoğan, 2000).

- **Pedagoji Okulları:** Eğitim süresi **ilköğretim mezunları için 4 yıl**, lise mezunları içinse 2 yıldır. Bu okullarda okul öncesi eğitim öğretmenleri, 5-9. sınıf Sanat, Müzik ve Beden Eğitimi öğretmenleri ile sınıf öğretmenleri yetiştirilmektedir.
- **Pedagoji Enstitüleri:** Ortaöğretim kurumlarına öğretmen yetiştirilir. Sadece öğretmen yetiştirmeye yönelik olan bu enstitülerde **eğitim süresi 5 yıldır**. Bu okullara ortaöğretim ve pedagoji okulu mezunları başvurabilmektedir.

- **Üniversiteler:** Ülkede yer alan öğretmenlerin yalnızca %20'si üniversitelerden mezundur (Memmedova Telci, 2020). Üniversitelerde eğitim süresi enstitülere göre daha kısa olmakla birlikte çoğu öğrenci pedagoji enstitülerini tercih etmektedir.

Rusya'da öğretmenlik mesleği saygın bir meslek olarak görülmemekte ve akademik başarısı yüksek olanlar tarafından tercih edilmemektedir. Ayrıca öğretmen maaşları da oldukça düşüktür. Ayrıca okulların fiziki koşullarının kötü olması da bireyleri öğretmen olmaktan uzaklaştırmaktadır (Memmedova Telci, 2020).

Örnek Alınabilecek Bazı Uygulamalar

- **Liselerde Branş Sistemi**

Okullar ortaokuldan itibaren belirli branşlara göre ayrılmaktadır. Fizik, matematik, biyoloji, ingilizce, müzik, resim gibi farklı alanlara yoğunlaşmış okullar bulunmaktadır. İzin alınıp uygun görüldüğü takdirde bu okullar eğitim verebilmektedir.

- **Açık Kapılar**

Eğitim ve öğretim yılının son çeyreğinde Açık Kapılar denen bir zaman diliminde okulu merak eden veli ve öğrenciler okulları gezmeye gelebilmektedir. Her öğretmen kendisine ait olan sınıfta ziyaretçilerini beklemektedir. Gelenlere dersin işleyişini anlatır, kaynaklarını ve örnek sınav kâğıtlarını, teknolojik imkânlarını göstermektedir. Ziyaretçiler rehber öğrenci eşliğinde okulu gezme işini bitirince müdür yardımcısı ile görüşüp sorularını sormaktadır.

- **Makale**

Her öğretmen, yıl içinde eğitimle ilgili istediği konuda bir makale yazmalıdır.

- **Not Sistemi**

Öğrencilere verilebilecek en düşük not ikidir. Eğer bir öğrenci iki aldıysa, öğretmeni ona ek ders vermekle yükümlüdür. Ek derslerden sonra öğrenci tekrar sınav yapılır ve notu yükselmezse ya çalışmalara devam edilir ya da velisi haberdar edilir (Ballı, 2017).

Eğitim sorunları

1. Coğrafyanın genişliği eğitimde standartlaşmayı engellemektedir.
2. Ülkede eğitim kaynaklı intihar oranı oldukça yüksektir.
3. Öğretmenin konumu günden güne değersizleştirilmektedir.
4. Öğrencinin ilgileri ve ihtiyaçlarından ziyade konu alanı ön plandadır.

5. Ülkede dezavantajlı öğrencilere düşük miktarda yardım sağladığından yoksulluk artarken eğitimde verim azalmaktadır (newslanc.com)

Rusya ve Türk Eğitim Sistemi Karşılaştırılması

Türk Eğitim Sistemi	Rus Eğitim Sistemi
	
Zorunlu eğitim 12 yıldır (4+4+4)	Zorunlu eğitim 11 yıldır.
Ücretsiz eğitim 12 yıldır.	Ücretsiz eğitim 11 yıldır.
Haftada 5 gün ders yapılmaktadır.	Genellikle haftada 6 gün ders yapılmaktadır.
Okul öncesi eğitim zorunlu eğitim kapsamına girmez.	Okul öncesi eğitim zorunlu eğitim kapsamına girmez.
Zorunlu eğitim süresi 5.5-17 yaş arasını kapsar.	Zorunlu eğitim süresi 6,5-17 yaş arasını kapsar.
Bir ders süresi 40 dakikadır.	Bir ders süresi 40-45 dakikadır.
Bir teneffüs 10-15 dakikadır.	Bir teneffüs 10-20 dakikadır.
Eğitim merkezi bir yapıya sahiptir.	Eğitimde yerel yönetimlere özerklik tanınmıştır.
Bir akademik yıl 2 dönemden oluşur.	Bir akademik yıl 4 dönemden oluşur.
Resmi eğitim dili Türkçe'dir.	Resmi eğitim dili Rusça'dır.
Liseye Geçiş Sınavı uygulanır. (Adrese dayalı sistem de mevcuttur).	Liseye geçiş sınavı OGE (General State Examination uygulanır.
Üniversiteye geçiş sınavı: YKS (Yüksek Öğretim Kurumları Sınavı) vardır.	Üniversiteye geçiş sınavı: EGE (Unified State Exam- USE)
İlköğretim sonrası yeterli yönlendirme gerçekleştirilmemektedir.	İlköğretim sonrası öğrenciler yeteneklerine göre yönlendirilmekte akademik yolda ilerlemeye zorlanmamaktadır.

KAYNAKÇA

Bucak, E. B. (2000). Rusya federasyonu zorunlu temel eğitim kurumlarında ana öğretim programı ve buna dayalı olarak oluşturulan programlar. *Milli Eğitim Dergisi*, 148.

Çelik, S. (2017). Tarihsel süreçte Rus eğitim sistemi. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 16(6), 155-178

Demirel, Ö. (2000). *Karşılaştırmalı eğitim*. Ankara: Pegem Akademi

Erdoğan, İ. (2000) *Çağdaş Eğitim Sistemleri*. İstanbul: Sistem Yayıncılık

MEGEP (2007). Gelişmiş ülkelerin mesleki eğitim sistemleri ve Türkiye. Millî Eğitim Bakanlığı Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı. Ankara

Memmedova Telci, A. (2018). Rusya eğitim sistemi. Ali Balcı (Ed.) *Karşılaştırmalı eğitim sistemleri içinde* (ss. 789-804). Ankara: Pegem Akademi

Türkoğlu, A. (1998). *Karşılaştırmalı Eğitim*. Adana: Baki Kitapevi

Web Kaynakları

<https://www.cografya.gen.tr/siyasi/devletler/rusya.htm>

<http://www.mfa.gov.tr/rusya-siyasi-gorunumu.tr.mfa> (T. C. Dışişleri Bakanlığı – 2020a)

<http://www.mfa.gov.tr/rusya-ekonomisi.tr.mfa> (T. C. Dışişleri Bakanlığı – 2020b)

<https://egitimledirilis.com/mobil/?kose-yazisi/rusyada-egitim-sistemi-716y.htm> - (Ballı, 2017)

<https://www.dw.com/en/russia-an-educational-system-in-crisis/a-15906118#:~:text=Russia's%20schools%20also%20get%20bad,as%20early%20as%20pre%20Dschool.>

<https://newslanc.com/problems-with-education-in-russia/>